

บทที่ 1

บทนำ

ภาคการเกษตรยังคงมีความสำคัญต่อประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีการขยายตัวมากขึ้นตลอดเวลา และนอกจากนี้การเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจอื่นยังได้อาศัยพื้นฐานจากภาคการเกษตรเป็นที่ยึดอาหารและวัตถุดิบ ตลอดจนภาคเกษตรยังเป็นภาคการผลิตที่สามารถจ้างงานได้มากที่สุดถึงร้อยละ 58 ในอดีตประเทศไทยได้เปรียบในด้านการผลิตเนื่องจากมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำและมีทรัพยากรทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก แต่ภายหลังได้มีข้อตกลงเมื่อการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) สิ้นสุดลง รวมทั้งการจัดตั้งเขตการค้าเสรีทั้งในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และเขตร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) ส่งผลให้การค้าสินค้าเกษตรเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ (ศูนย์สถิติการเกษตร, 2542)

ข้าวเป็นผลิตผลทางการเกษตรหลักของประเทศไทยมีพื้นที่การเพาะปลูกสูงสุดในภาคการเกษตรทั้งหมดและมีปริมาณการส่งออกอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลกแต่จากการแข่งขันที่สูงขึ้นทำให้ราคาข้าวไทยที่ส่งออกมีแนวโน้มที่ลดลง โดยมีคู่แข่งสำคัญคือเวียดนามซึ่งมีข้อได้เปรียบในด้านราคาที่ต่ำกว่า โดยที่ปริมาณส่งออกของข้าวไทยจะมีปริมาณคงที่ที่ 6700 ตัน จากปี 2001-2002 แต่ปริมาณส่งออกข้าวของเวียดนามจะเพิ่มขึ้นจาก 4000 ตันในปี 2001 เป็น 4300 ตันในปี 2002 ทั้งปริมาณการนำเข้าข้าวในตลาดโลกลดลงจาก 22,255 ตันในปี 2001 เหลือ 22,139 ตัน ในปี 2002 (USDA, 2002) ดังนั้นตามแผนพัฒนาสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มีนโยบายเพิ่มอุปสงค์ของข้าวภายในประเทศและเพิ่มมูลค่าของข้าวโดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะการแปรรูปข้าวเหนียวเป็นผลิตภัณฑ์

ข้าวเหนียวเป็นธัญพืชที่ใช้บริโภคทั่วไปในแถบเอเชีย ในประเทศไทยนั้นการบริโภคข้าวเหนียวกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศโดยเฉพาะในบางส่วนของประเทศ เช่น ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ มีการใช้ข้าวเหนียวเป็นอาหารหลักแทนข้าวเจ้า ดังนั้นข้าวเหนียวจึงเป็นข้าวที่มีการบริโภครองจากข้าวเจ้า (ชาญมงคล, 2536) ผลผลิตข้าวเหนียวมีประมาณ 5,455 ตันต่อปี โดยพันธุ์ที่มีผลผลิตมากที่สุดคือพันธุ์ กข 6 ที่มีผลผลิตประมาณ 4200 ตันต่อปี (ศูนย์สถิติการเกษตร, 2545) แต่เนื่องจากข้าวเหนียวมีราคาที่ต่ำเมื่อเทียบกับข้าวเจ้า และปริมาณการส่งออกข้าวเหนียวต่ำเมื่อเทียบกับพื้นที่การเพาะปลูกเนื่องจากมีกลุ่มผู้บริโภคที่จำกัด พื้นที่เพาะปลูกข้าวเหนียวจึงมีมากเกินไปจนความจำเป็น ราคาข้าวเหนียวจึงตกต่ำลง และจากการแข่งขันกับเวียดนามและ

พบว่า ทำให้ราคาข้าวตกต่ำลงอีก (ชวาลวุฒธิ , 2537) ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ข้าวเหนียวเป็นวัตถุดิบจึงเป็นสิ่งที่น่าส่งเสริม

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากแป้งข้าวเหนียวหลายชนิดโดยเฉพาะขนมขบเคี้ยว แต่การแข่งขันในตลาดของขนมขบเคี้ยวมีสูงดังนั้นจึงต้องมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดตลอดเวลา ซึ่งกระแสความนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบันจะเน้นถึงอาหารที่ให้ประโยชน์ต่อสุขภาพเป็นสำคัญ ข้าวเหนียวกล็องจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ เพราะนอกจากสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแล้ว ยังเป็นการใช้วัตถุดิบที่มีอย่างเกินพอในประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดพลังงานในกระบวนการผลิตอีกด้วย

จากข้อมูลที่กล่าวมาในข้างต้น โครงการวิจัยนี้จึงได้กำหนดขึ้นมาเพื่อหาภาวะกระบวนการผลิตที่เหมาะสมในการผลิตผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวจากข้าวเหนียวกล็อง โดยใช้ข้าวเหนียวกล็องพันธุ์ กข 6 เป็นวัตถุดิบ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้คือ

1. เป็นข้อมูลและแนวทางในการผลิตผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวจากข้าวเหนียวกล็องในระดับอุตสาหกรรม
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานด้านผลของกระบวนการผลิตต่อสมบัติของผลิตภัณฑ์